

Provocările schimbărilor climatice pentru sănătate și sistemul medical

ANALIZA SPAȚIO-TEMPORARĂ A VALORILOR MEDII PENTRU TEMPERATURA MAXIMĂ ȘI MINIMĂ ÎN CONTEXTUL SCHIMBĂRII CLIMEI

Rodica COJOCARI

Institutul de Ecologie și Geografie, Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, Republica Moldova

Autor corespondent: Rodica Cojocari, e-mail: rodica.cojocari78@gmail.com

Cuvinte-cheie: stres, optim, confort, temperatură maximă, maxim absolut, temperatură minimă, minim absolut.

Introducere. Efectele schimbării globale a climei devin tot mai evidente și afectează tot mai mult „starea de bine” a persoanelor. Astfel, din cauza temperaturilor tot mai ridicate/coborâte, corpul uman nu poate funcționa corespunzător, aflându-se frecvent în zona de „stres termic”, o senzație subiectivă ce apare în corpul uman pe baza acțiunii complexe a unor parametri fizici și psihici – confortul termic. Odată cu schimbările climei se înregistrează o majorare a valorilor temperaturii medii, dovadă a încălzirii climei la nivel regional. Atestăm și o majorare nesemnificativă a cantității de precipitații, dar mai îngrijorătoare este intensificarea manifestărilor fenomenelor de risc, printre care „valorile de frig” și „valorile de căldură”.

Scopul. Analiza comparativă a două perioade de timp 1960-1990 și 1991-2022 pentru a scoate în evidență impactul schimbării climei asupra valorilor medii ale temperaturii maxime și minime.

Material și metode. Ca materiale de studiu au fost utilizate valorile lunare ale temperaturii maxime și minime înregistrate în TM-1 după termometrele de maximă și minimă de la 17 stații meteorologice din subordinea Serviciului Hidrometeorologic de Stat. Metodele de studiu și de analiză corespund metodologiei clasice: valoare medie, valoare medie minimă, minim absolut, valoare medie maximă, maxim absolut, tendință, comparația.

Rezultate. La compararea perioadei anilor 1960-1990 și 1991-2022 pentru mun. Chișinău s-au constatat următoarele: valoarea medie a maximelor este cu 1,2°C mai mare, valoarea maximă anuală depășește cu 3,2°C valoarea anterioară, pentru anotimpul de primăvară această depășire este de +0,2°C, urmată în creștere cu +0,8°C iarna, +1°C toamna și +3,2°C vara. Maxima absolută anuală este de 39,5°C față de +36,3°C. În creștere sunt și valorile minime ale temperaturii: +1,7°C media anuală și +4,7°C minima absolută.

Pentru regiunea de nord a Republicii Moldova este caracteristică o scădere cu 1,2°C pentru temperatura maximă în anotimpul iarnă. Maxima absolută este în creștere și pentru mun. Chișinău, diferența fiind de +1,2°C, +0,6°C primăvara, +1,2°C vara și +4,4°C toamna. În regiunea de sud a republicii, diferențierile temporale oscilează în limitele -3,3°C primăvara, +0,7°C iarna, +2,5°C toamna și +3,2°C vara. Maxima absolută crește de la 37,0 °C până la 39,4°C, adică +2,4°C.

Diferențieri mari, atât în aspect spațial, cât și temporar, prezintă temperatura maximă. În regiunea de nord, la fel și în regiunea centru, valorile sunt în creștere: +0,4°C primăvara, +2,3°C vara, +2,7°C toamna și +5,8°C iarna, valoarea medie fiind în creștere cu 1,1°C. În aspect evolutiv, regiunea de sud a republicii prezintă următoarele modificări: -1, 4°C vara, -1,2°C toamna, +1,7°C primăvara și +2,2°C iarna. Deci, avem o încălzire preponderent a anotimpului iarnă. Media atestă o creștere cu 1,1°C.

Concluzii. Pentru valorile maxime ale temperaturii se stabilește un „stres” în creștere față de temperaturile tot mai mari, iar pentru valorile minime ale temperaturii se atestă o atenuare a „stresului” prin stabilirea unor temperaturi mai ridicate și mai aproape de optim.